

IIO TEZKOR BO'LINMALARI TOMONIDAN TOVLAMACHILIK JINOYATINI OLDINI OLISH VA FOSH ETISHDA SOXAVIY XIZMATLAR BILAN HAMKORLIGI

Shobovayev Shohjaxon Alisher o'g'li

Annotatsiya: Mazkur maqolada tovlamachilik jinoyatining oldini olish va fosh etish jarayonida Ichki ishlar organlari (IIO) tezkor bo'linmalarining roli va sohavi xizmatlar bilan hamkorlikning ahamiyati yoritilgan. Tovlamachilik jamiyatda iqtisodiy, ijtimoiy va psixologik zararlar keltirib chiqarishi sababli, uning oldini olish uchun IIO tezkor bo'linmalari monitoring, tahlil va ekspertiza, fuqarolar bilan hamkorlik kabi usullarni qo'llaydi. Shuningdek, sohavi xizmatlar bilan integratsiya, texnologik yechimlar va treninglar orqali hamkorlikni rivojlantirishning ahamiyati ko'rsatilgan. Maqola, jinoiy faoliyatlarni aniqlash va unga qarshi kurashishda IIO tezkor bo'linmalari va sohavi xizmatlarining o'zaro hamkorligining samaradorligini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: tovlamachilik, IIO tezkor bo'linmalari, sohavi xizmatlar, monitoring, tahlil va ekspertiza, jinoiy faoliyat, hamkorlik.

Tovlamachilik — bu biror shaxsni yoki tashkilotni qo'rqitish, ma'lum bir harakatlarni bajarishga majbur qilish, moddiy foyda olish maqsadida tahdid qilish orqali jinoiy daromad olish harakatidir. Tovlamachilik jinoyati mamlakat iqtisodiyotiga va jamiyatda adolatga jiddiy ta'sir ko'rsatadi. Ushbu jinoyat turining oldini olish va fosh etish uchun davlat organlari, xususan, Ichki ishlar organlari (IIO) va tezkor bo'linmalarining sohavi xizmatlar bilan hamkorligi muhim ahamiyat kasb etadi. Bu maqolada IIO tezkor bo'linmalarining tovlamachilikni oldini olish va fosh etishdagi rolini hamda sohavi xizmatlar bilan hamkorlikni yoritamiz.

Tovlamachilik jinoyati: tavsif va ta'siri.

Tovlamachilik jinoyati jamiyatda nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy va psixologik zararlarni ham keltirib chiqaradi. Tovlamachilik, odatda, qo'rqitish, tazyiq qilish va firibgarlik yo'llari bilan amalga oshiriladi. Ushbu jinoyat turidagi shaxslar ko'pincha ularning manfaatlari uchun boshqa odamlarni manipulyatsiya qilishadi. Tovlamachilikning iqtisodiy ta'siri shundaki, bu orqali davlat va xususiy sektorga nisbatan jiddiy zararlar yetkaziladi.

IIO tezkor bo'linmalarining tovlamachilikni oldini olishdagi roli.

IIO tezkor bo'linmalari tovlamachilikni fosh etishda va oldini olishda markaziy ro'l o'ynaydi. Ularning asosiy vazifasi jinoyatlarni vaqtida aniqlash, jinoiy faoliyatga kirishgan shaxslarni aniqlash va ularga qarshi choralar ko'rishdan iborat. Tovlamachilikni aniqlashda IIO tezkor bo'linmalari quyidagi usullarni qo'llaydi:

1. Monitoring va kuzatuv: Tovlamachilikka aloqador shubhali harakatlarni doimiy ravishda kuzatish va monitoring qilish orqali jinoiy faoliyatni oldindan bashorat qilish. Bu operativ izlanishlar jinoiy guruhlarni aniqlashda muhim ahamiyatga ega.

2. Tahlil va ekspertiza: Tovlamachilikni fosh etishda, tezkor bo'linmalar turli soxaviy ekspertlarni jalb qilishadi. Shu bilan birga, jinoyatlarni tergov qilish jarayonida olingan ma'lumotlarni tahlil qilishda yuqori darajadagi malakali mutaxassislar yordamida jinoiy jarayonlar to'g'risida aniq xulosalar chiqariladi.

3. Fuqaro va tashkilotlar bilan hamkorlik: IIO tezkor bo'linmalari fuqarolar va yuridik shaxslar bilan samarali hamkorlik qilishadi. Bu, shuningdek, jinoyatlarning oldini olishga xizmat qiladi. Fuqarolarni jinoyat haqida xabar berish va shubhali holatlarni tezda xabar qilishga undash uchun maxsus kanallar yaratiladi.

Sohavi xizmatlar bilan hamkorlik.

Tovlamachilikni oldini olishda va fosh etishda sohavi xizmatlar bilan hamkorlik muhim omil hisoblanadi. Sohavi xizmatlar deganda, bu huquqni muhofaza qilish, jinoyatchilikka qarshi kurashish va jinoiy faoliyatni kamaytirish bilan shug'ullanuvchi tashkilotlar va agentliklar tushuniladi. Tezkor bo'linmalar ushbu xizmatlar bilan quyidagi yo'nalishlarda hamkorlik qiladi:

1. Huquqiy masalalarda maslahatlar: Sohavi xizmatlar, ayniqsa, moliya, biznes va transport sohalarida faoliyat yurituvchi mutaxassislar bilan hamkorlik qilib, jinoiy faoliyatni aniqlashda yuqori darajadagi ekspertizalarni taqdim etadi.

2. Sanoat va tijorat tizimlari bilan integratsiya: IIO tezkor bo'linmalari sanoat, tijorat va xizmat ko'rsatish sohalaridagi yirik tashkilotlar bilan hamkorlikni rivojlantiradi. Bu orqali jinoiy faoliyatlarni oldindan aniqlash va bu sohalarda xavfsizlikni oshirish mumkin bo'ladi.

3. Texnologik yechimlar: Sohavi xizmatlar va IIO tezkor bo'linmalari o'rtasidagi hamkorlikda zamonaviy texnologiyalar, shu jumladan, sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar va monitoring tizimlari qo'llaniladi. Bu texnologiyalar jinoiy faoliyatlarni tahlil qilishda va aniqlashda samarali yordam beradi.

4. Treninglar va seminarlar: IIO tezkor bo'linmalari sohavi xizmatlarga tovlama yoki firibgarlik jinoyatlari haqida treninglar va seminarlar tashkil etadi. Bu esa sohavi xodimlarining jinoiy faoliyatlarni aniqlashda malakalarini oshiradi.

Xulosa:

IIO tezkor bo'linmalari tomonidan tovlamachilik jinoyatlarini oldini olish va fosh etish uchun sohavi xizmatlar bilan samarali hamkorlik qilish zarur. Bunday hamkorlik, har ikki tomonning tajriba va resurslaridan to'liq foydalanishga yordam beradi va jinoiy faoliyatlarni vaqtda aniqlash, oldini olish va unga qarshi kurashishda katta yutuqlarga erishishga imkon yaratadi. Tovlamachilikning oldini olish va fosh etish jamiyat xavfsizligini ta'minlashga, iqtisodiy barqarorlikni saqlashga va odamlar orasida adolatni ta'minlashga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. <http://nauchniyimpuls.ru/index.php/ni/article/view/16355/11902>
2. <http://nauchniyimpuls.ru/index.php/ni/article/view/16355>
3. <https://cyberleninka.ru/article/n/tezkor-qidiruv-faoliyatida-inson-huquqlari-erkinliklari-va-qonuniy-manfaatlarini-taminlashda-qonunchilik-normalarini>